

Utbildningsinspektion i Drakskeppsskolan, förskoleklass och grundskola årskurs 1-5

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Drakskeppsskolan	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	101
Förskoleklass	14
Grundskola	140

Viggby resultatenhet består av Viggbyskolan, Drakskeppsskolan och Hägernässkolan. Resultatenheten leds av en rektor samt två biträdande rektorer med platsansvar för Drakskeppsskolan respektive Hägernässkolan. De tre skolledarna utgör enhetens ledningsteam.

Utbildningen vid Drakskeppsskolan är åldersintegrerad och omfattar förskoleklass samt årskurs 1-5 med integrerat fritidshem.

Skolans elever och pedagogiska personal arbetar i två arbetslag från förskoleklass till årskurs 5 samt fritidshemsverksamhet. Arbetslagen leds av en arbetslagsledare. De två arbetslagsledarna utgör tillsammans med biträdande rektor och samordnaren för förskola och fritidshem Drakskeppsskolans ledningsgrupp.

Skolsköterska och skolpsykolog är anställda av den kommuncentrala enheten för elevstöd och arbetar deltid på Drakskeppsskolan inom Viggby resultatenhet. Resultatenheten har gemensam talpedagogresurs.

Viggby resultatenhet har en gemensam vision ”Med arbetsglädje för framtiden” och utifrån den har Drakskeppsskolan formulerat tre övergripande mål för verksamheten; En skola utan mobbing, Vi känner arbetsglädje och arbetsro och Vi tar ansvar för skolans material och arbetsmiljö. Övriga gemensamma utvecklingsområden inom resultatenheten är kompetensutveckling med stöd av EU Växtkraft Mål 3, ett hälsoprojekt samt ett projekt i samverkan med föräldrar för att utveckla och upprusta skolgårdarna. Vissa gemensamma rutiner finns för resultatenheten som helhet, t.ex. hur skolorna arbetar med att identifiera elever i behov av särskilt stöd.

Genomförandet av inspektionen i Drakskeppsskolan

Skolverket sände den 5 maj 2004 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Drakskeppsskolan har bestått av undervisningsråden Monica Norberg och Ingrid Åsgård. Besök i Drakskeppsskolan skedde den 2 september 2004.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Drakskeppsskolan, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Drakskeppsskolan genomfördes formella intervjuer med biträdande rektor, lärar- och pedagoggrupper, elevgrupper och elevrådet. Lektioner i olika klasser besöktes och besök gjordes i förskoleklass och i fritidshemsverksamhet. Under besöket genomfördes också intervjuer med representanter för föräldrarna. Vidare fördes även samtal med personal och elever ute i verksamheten. En intervju om Viggby resultatenhet genomfördes med resultatenhetens rektor samt biträdande rektor för Drakskeppsskolan den 26 augusti 2004.

Skolan hade vid inspektionstillfället endast hade varit i gång cirka en vecka efter sommaruppehållet.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

En av skolans uppgifter är att medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar. I Drakskeppsskolan har till viss del en negativ och orolig stämning rått bland eleverna, vilket skolledningen är medveten om och har vidtagit åtgärder för att förändra. Cirka 80 procent av föräldrarna har i enkät svarat att de upplever stämningen i sitt barns klass som bra eller mycket bra. Att 20 procent inte delar den uppfattningen tyder på att resultatet av skolans arbete i detta hänseende inte givit önskat resultat.

Skolan skall sträva efter att varje elev känner trygghet och lär sig att ta hänsyn och visa respekt i samspel med andra. I Drakskeppsskolan har under våren 2004 genomförts en enkät bland eleverna i årskurserna 2-5 om hur de trivs i skolan. Totalt har 99 elever eller 85 procent besvarat enkäten. Mellan 80 och 90 procent har svarat att de känner sig trygga i skolan och cirka 80 procent tycker att de vuxna i skolan bryr sig om dem och att det alltid finns någon vuxen att vända sig till. Dessa siffror stämmer huvudsakligen överens med hur föräldrarna i enkät upplever att deras barn trivs i skolan. 94 procent av föräldrarna har i enkät framfört uppfattningen att mobbning inte förekommer vid skolan (Föräldrautvärdering 2004, samtliga klasser, svarsfrekvens 65 procent). Inspektörer-

na bedömer att skolans arbete för att förbättra elevernas trygghet och trivsel bör förbättras (se vidare avsnitt 3 Arbetsmiljö och delaktighet).

Skolan arbetar åldersintegrerat och enligt biträdande rektor medför detta att eleverna tidigt lär sig ta ansvar för planering och uppföljning av sitt arbete. Vid besöket såg inspektörerna hur eleverna med stort ansvar planerade sina uppgifter i planeringsböcker. Arbetssättet väcker, enligt lärarna, lust att lära och eleverna är väl förberedda för ett allt större ansvarstagande i skolan. Av ovan nämnda utvärdering framgår vidare att 82 procent av föräldrarna anser att barnen deltar i planering och tar ansvar i lagom omfattning, medan sex procent anger ”för mycket” och sex procent anger ”för litet”. Inspektörerna bedömer att skolans arbetssätt väl stöder eleverna i att ta ansvar för sina studier i enlighet med läroplanens intentioner.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att resultatet av arbetet med normer och värden är godtagbart.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att varje elev tillägnar sig kunskaper inom utbildningens ämnesområden och kurser men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga och en nyfikenhet och lust att lära. Målen för lärandet anges närmare i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

Skolan skall ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. I Drakskeppsskolan har tre procent av eleverna (en elev) inte uppnått målen i engelska och matematik och sex procent (två elever) inte uppnått målen i svenska i årskurs 5. Totalt 29 elever har gjort de nationella proven i årskurs 5 våren 2004. Av föräldraenkäten framgår att drygt 90 procent föräldrarna anser att skolan helt eller delvis motsvarar deras förväntningar avseende lärande. Inspektörerna bedömer att resultatet av arbetet med kunskaper är godtagbart.

Det är skolans ansvar att eleverna får information om målen, så att de vet vad de skall lära sig och så att de kan utvärdera och reflektera över sitt lärande. Drakskeppsskolan har utvecklat s.k. stegar i ämnena svenska, engelska och matematik för årskurserna 1-5. Stegarna är en konkretisering av de nationella målen i kursplanerna som eleverna skall uppnå. Stegarna skall också bidra till att eleverna kan se och reflektera över sin utveckling. I natur- och samhällsorienterande ämnen arbetar skolan med fem teman som omfattar undervisning i dessa ämnen. Skolan har gjort lokala bearbetningar av de nationella mål som ingår. Hur pedagogerna dokumenterar elevernas resultat och måluppfyllelse i dessa ämnen framstår som oklart. Vid samtal med eleverna framkom att de inte känner till målen i de olika ämnena. Inspektörerna bedömer att det är viktigt att eleverna känner sig förtrodda med målen som de har att arbeta mot i alla ämnen. Skolans rutiner för dokumentation av elevernas måluppfyllelse i alla ämnen bör ses över.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att Drakskeppsskolans resultat av arbetet med kunskaper är godtagbart. Skolan bör verka för att eleverna i högre grad blir medvetna om att de arbetar mot mål i fler ämnen än matematik, svenska och engelska.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet för att forma en god miljö – fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

Skolan skall sträva efter att varje elev tar ansvar för sina studier och sin arbetsmiljö och har inflytande över hur deras utbildning utformas. Vid Drakskeppsskolan är klassråd schemalagt. Två till tre elever från varje klass deltar i elevrådet. Det nya läsårets elevråd hade vid inspektionstillfället ännu ej sammanträtt. De representanter som inspektörerna träffade uppgav att elevrådet tar upp förslag och idéer från klassråden och att det ibland kommer förslag och frågor från lärare. Skolans regler kommer att ses över och detta kommer att vara ett uppdrag från biträdande rektor till elevrådet. Något elevskyddsombud var vid inspektionstillfället inte utsett. Inspektörerna bedömer att eleverna har goda kunskaper i att arbeta i demokratiska former.

Rektor har ett särskilt ansvar för att formerna för samarbete mellan skolan och hemmen utvecklas och att föräldrarna får information om skolans mål och sätt att arbeta och om olika valalternativ. Skolan har ett skolråd med representanter för föräldrarna som leds av rektor för resultatenheten och med biträdande rektor som sekreterare. Föräldrarna har i enkät framfört att samverkan mellan föräldrar och skola är mindre bra (20 procent), vilket också bekräftades vid inspektörernas intervjuer med föräldrarna. De framför vidare att rektor är osynlig och att biträdande rektor inte kallar till skolrådets möten i tid samt att information kommer när beslut redan har fattats. Föräldrarna uppger att möjligheterna till påverkan är små. Inspektörerna bedömer att skolan bör förbättra samarbetet mellan skolan och föräldrarna.

Rektor har ett särskilt ansvar för att upprätta, genomföra, följa upp och utvärdera sitt handlingsprogram för att förebygga och motverka alla former av kränkande behandling. Drakskeppsskolan arbetar efter en tydlig handlingsplan avseende kränkande behandling/mobbning/större konflikter. I det förebyggande arbetet samverkar skolan med organisationen Friends som utbildar barn och vuxna i förebyggande arbete mot mobbning och kränkande behandling och deras kamratstödjakoncept. Även gruppsamtal om värderingsfrågor enligt den s.k. Charlie-modellen används.

På skolan finns en Friends-grupp, där skolpersonal ingår, som agerar vid inträffad mobbning och som informerar övrig personal. Kamratstödjure (KS) utsågs i varje klass från och med årskurs 3 första gången i januari 2004. Ett positivt ex-

empel är en "KS-rast" om 60 min ett par gånger per termin, då KS:arna på skolan försöker att introducera och stimulera till nya gemensamma lekar på rasterna för att stärka samhörigheten mellan elever i olika klasser. Kamratstödarna upplevs som en god verksamhet, som intervjuade föräldrar känner sig informerade om och delaktiga i.

En mycket tydlig arbetsgång i enlighet med Farstamodellen finns också beskriven för den händelse att mobbning skulle förekomma. Farstamodellen är enligt personalen vid Drakskeppsskolan accepterad av föräldrarna. Skolverkets inspektörer vill göra skolan uppmärksam på att rektor enligt läroplanen ansvarar för att kontakt upprättas mellan skola och hem, om det uppstår problem för eleven i skolan. Farstametoden strider vid en strikt tillämpning mot nämnda reglering i läroplanen eftersom den påbjuder att man först efter en viss tid och om problemen kvarstår tar kontakt med föräldrarna till berörda elever. I Drakskeppsskolans handlingsprogram innefattas endast kränkningar mellan elever. Programmet bör också gälla situationer då vuxen kränker elev. Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla programmet till att omfatta även denna aspekt av kränkande behandling.

Skolledningen har uppmärksammat att stämningen mellan vissa elever i skolan inte varit bra. En orsak till detta har varit att det rått olika förhållningssätt i de två arbetslagen och att de vuxna har tillämpat skolans regler på olika sätt. Detta har också aktualiserats av föräldrarna vid skolrådssammanträden. Skolledningen har kontaktat resursteamet i kommunen som genomfört en studiedag för personal som resulterat i en "Villgott"-deklaration. Denna innehåller tre konkreta områden som skolan skall arbeta med och som skall bidra till bättre stämning och ett lugnare klimat. Utgångspunkten för arbetet har varit "hur skall det vara när det är perfekt". Personalen skall utifrån de tre områdena i "Villgott"-deklarationen diskutera med eleverna hur stämningen vid skolan kan förbättras. Uppföljning kommer att göras under hösten med stöd av kommunens resursteam. Inspektörerna bedömer att skolan bör vidta insatser så att skolan blir den sociala gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära som läroplanen föreskriver (se även avsnitt 1 Normer och värden).

Skolan skall enligt läroplanen sträva efter att erbjuda alla elever daglig fysisk aktivitet inom ramen för hela skoldagen. Viggby resultatenhet har på samtliga skolor under läsåret 2002/2003 drivit ett hälsoprojekt. Konkreta insatser vid Drakskeppsskolan har varit samarbete med Täby Basket, massage samt kostsamtal med eleverna. Under 2003 har aktiviteterna inom projektet minskat och de intervjuade föräldrarna anser att barnen deltar i fysiska aktiviteter i tillräcklig grad. De efterlyser däremot en bättre utomhusmiljö (skolgård). Täby kommun har en gemensam bestämd nivå för elevernas simundervisning. Skolan tilldelas tid i simhall för simkunnighetsbedömning, varefter de erbjuds simundervisning efter behov. Skolverket bedömer att skolans hälsofrämjande arbete är gott.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörsteamet att arbetet vid skolan inom området arbetsmiljö och delaktighet är godtagbart men vissa förbättringsområden bör beaktas. Skolans handlingsprogram mot kränkande behandling bör revideras så att det omfattar alla typer av kränkningar av elever samt situationer då vuxen kränker elev. Skolan bör utveckla rutinerna för hantering av kränkan-

de behandling så att elevens vårdnadshavare kontaktas i ett tidigt skede. Skolan bör förbättra samarbetet mellan skolan och föräldrarna.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå de nationella målen för utveckling och lärande skall främst utformas av eleverna och personalen. Skolan skall samverka med hemmen. Läroplanerna, andra statliga förordningar och kursplanerna ger riktlinjer för arbetet. Det finns bestämmelser om timplaner och ämnes- och kursstruktur, riktlinjer för stödinsatser, för betygssättning och utvecklingssamtal, för utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper, färdigheter och övrig utveckling barnen och ungdomarna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

I grundskoleförordningen föreskrivs att det skall finnas en arbetsplan för genomförandet av de fastställda målen för utbildningen. Den skall utarbetas under medverkan av lärare och övrig personal samt företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare. Arbetsplanen skall kontinuerligt följas upp och utvärderas. Drakskeppsskolan har en arbetsplan som utgår från resultatenhetens gemensamma vision "Med arbetsglädje för framtiden". Den anger mål och beskriver hur målen skall nås. Drakskeppsskolans handlingsplan för utvärdering utgår från skolans arbetsplan och beskriver hur utvärderingsarbetet skall bedrivas. Inspektörerna bedömer att skolans arbetssätt för att styra och utveckla verksamheten mot nationella och lokala mål är bra.

Under årskurserna 1-5 arbetar skolan med fem teman som omfattar undervisning i natur- och samhällsorienterande ämnena. Skolan har gjort en lokal bearbetning av de nationella mål som ingår. Alla elever arbetar med samma tema två gånger under årskurserna 1-5 och då med en fördjupning och breddning av ämnet den andra temaomgången. De lokalt bearbetade kurserna anger tydligt vad som ingår i temat från förskoleklass till årskurs 2 och i årskurserna 3-5 men hur skolan dokumentera elevernas måluppfyllelse i ämnen som ingår i skolans teman framstår som oklart. Vid inspektionstillfället hade skolans alla elever en gemensam upptakt på temat "Människan" för att ha en gemensam upplevelse. Skolan avser att återknyta till den gemensamma upptakten för att reflektera över det genomförda arbetet vid temats avslutning. Från elevhåll framfördes varierande synpunkter på temaarbetet, både att innehållet är spännande och att det är roligt att "forska" och arbeta tillsammans och att det är tråkigt och att de befärar att när temat återkommer i högre årskurs, så kommer de få göra samma sak igen. Skolan skall sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i deras olika former och inspektörerna bedömer att skolan på ett gott sätt tillgodoser detta. Dock bör skolan förbättra rutinerna för att dokumentera elevernas måluppfyllelse i de ämnen som ingår i teman.

Om det framkommer att en elev behöver särskilt stöd skall rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Vid Viggby resultatenhet finns en gemensam handlingsplan för elever i behov av särskilt stöd gällande samtliga tre skolor. Den beskriver tydligt handläggningen av elevvårdsärenden allt ifrån identifiering av behov av stöd till åtgärder och ansvar och är, enligt de intervjuade i elevvårds-

teamet, ett levande dokument och ett stöd i arbetet. Resultatenheten har en gemensam plan för diagnostisering av elevernas utveckling i svenska och matematik. Ansvar och initiativ till genomförandet av testerna ligger på specialpedagogen, men genomförs ibland av lärare.

Föräldrar och elever är delaktiga i åtgärdsprogrammets utformning. Föräldrarna är positiva till upprättandet av åtgärdsprogram och uppger att ”det blir allvar” när åtgärdsprogram upprättats. Cirka 10 procent av eleverna har åtgärdsprogram som utvärderas var 6-8:e vecka. Ansvar för olika stödinsatser ligger i första hand på klassläraren och arbetslagen, men om ytterligare stöd behövs kan kontakt tas med resultatenhetens elevvårdsgrupp. Drakskeppsskolan fokuserar särskilt på specialpedagogiska stödinsatser för de yngre eleverna och specialpedagogen arbetar både med handledning av lärare och med elever enskilt och i klassrummet. Inspektörerna bedömer att skolans arbete med elever i behov av stöd är gott, men vill uppmärksamma skolan på att stöd skall ges till alla elever som har svårigheter i skolarbetet.

Utforskande, nyfikenhet och lust att lära skall utgöra en grund för undervisningen enligt läroplanen. Drakskeppsskolan har emellertid sedan 1970-talet arbetat med åldersblandade klasser som ett medvetet pedagogiskt val. Den bärande idén har varit att väcka elevers nyfikenhet och stimulera till eget ansvar. Åldersblandade grupper finns fortfarande, även om drygt hälften av undervisningstiden idag genomförs i åldersrena klasser, t.ex. i svenska, engelska, matematik och idrott. Varje grupp elever (ca 45) arbetar i ett s.k. spår i årskurs 1-3 och disponerar för sitt arbete tre klassrum i fil, vilket ger goda möjligheter till varierade arbetssätt och gruppsammansättningar. Till varje grupp finns två lärare och två personal från fritidshemmet. Varje spår delas dessutom i två åldersblandade mentorsgrupper. Lärarna ser stora fördelar ur social synvinkel med åldersblandade grupper, då barnen lär känna och ta hänsyn till varandra över årskurserna. Från föräldrahåll framförs kritiska synpunkter på den åldersintegrerade undervisningen. De anser att eleverna tillhör alltför många olika grupper och att de upplever det frustrerande. Föräldrarna menar att olika grupperingar i olika ämnen skapar oro i klasserna, något som inte framkom vid inspektörernas intervjuer med eleverna. Inspektörerna konstaterar att det finns olika uppfattningar om den åldersintegrerade undervisningen bland elever, föräldrar och pedagoger.

Skolan skall i utvecklingssamtal tillsammans med eleven och elevens vårdnadshavare samtala om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas. De s.k. stegarna är en viktig utgångspunkt i utvecklingssamtalen. 46 procent av föräldrarna har i tidigare omnämnd enkät uppgivit att de anser att utvecklingssamtalen är bra och 41 procent att de är mycket bra. Resterande procentandel är inte nöjda med utvecklingssamtalen. Eleverna är, enligt föräldrarna, inte delaktiga i utvecklingssamtalet och känner inte till var de befinner sig på stegarna. Lärarna har noterat på varje elevs steg hur långt eleven hunnit i sin kunskapsutveckling. En enkät, ”Reflektioner efter utvecklingssamtal” från 2001, har presenterats för inspektörerna, dock inte någon sammanställning eller några slutsatser av enkäten. Det är inte heller entydigt om den fortfarande används av skolans personal. Inspektörerna bedömer att skolan bör se över hur utvecklingssamtalens kvalitet kan förbättras.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolans pedagogiska arbete övergripande är av god kvalitet. Skolans arbete med elever i behov av särskilt stöd är gott och följer ett systematiskt arbetssätt. Inspektörerna bedömer dock att skolan bör utveckla elevernas och föräldrarnas möjligheter att vara delaktiga i utvecklingssamtalen. Skolans rutiner för dokumentation av elevernas måluppfyllelse i ämnen som ingår i teman bör förbättras.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolans inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå nationella mål tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskilds rättsäkerhet.

Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektor det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Biträdande rektor leder Drakskeppsskolans löpande verksamhet under rektors ansvar.

Varje skola som ingår i det offentliga skolväsendet skall årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Den skall innehålla en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen har uppnåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta om målen inte har uppnåtts. Viggby resultatenhets skolor har en gemensam kvalitetsredovisning. Till grund för denna ligger bland annat olika utvärderingar. I kvalitetsredovisningen finns några av målen och vilka insatser som vidtagits beskrivna. En bedömning av måluppfyllelsen saknas samt vilka åtgärder som avses vidtas. Personalen har varit delaktig i arbetet med kvalitetsredovisningen och information har lämnats till skolrådet. Inspektörerna bedömer att kvalitetsredovisningen saknar beskrivning av i vilken grad måluppfyllelse nåtts och också vilka förbättringsinsatser som skolan avser att vidta.

Vid Drakskeppsskolan finns en handlingsplan för utvärdering som utgår ifrån skolans arbetsplan. Den innefattar elevers, föräldrars och personals utvärdering samt vilka olika delar som skall utvärderas och när samt vem som ansvarar för att utvärdering sker. Under våren 2004 genomfördes utvärderingar med elever, föräldrar och pedagoger. Utvärderingarna har diskuterats i tvärgrupper av skolans personal och diskussioner har förts om vad och vilka prioriteringar som skall göras. Skolledningens intentioner är att lista de omedelbart förestående förändringsområdena för information och diskussion i skolrådet. Ett tydligt redan identifierat utvecklingsområde vid Drakskeppsskolan är att skapa bättre struktur och ordning i skolan. Vissa åtgärder har vidtagits, såsom gemensam rast för hela skolan, tydlig skillnad mellan verksamhet i skola och i fritidshem genom att skolan avslutar sin del av dagen och att fritidsverksamheten startar med upprop av eleverna. Inspektörerna bedömer att Drakskeppsskolans utvär-

deringar och utvärderingsplan är värdefulla som underlag i ett utvecklingsarbete, men kopplingen till kvalitetsredovisningen är oklar.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att styrning och ledning fungerar godtagbart. Inspektörerna bedömer emellertid att kvalitetsredovisningen bör utvecklas så att den också redovisar i vilken grad de nationella målen har nåtts och vilka åtgärder som skolan avser att vidta vid bristande måluppfyllelse.

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Barn- och ungdomsutbildningen omfattar förskoleklassen, grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Det skall finnas lika möjligheter till utbildning för barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar och möjligheter till utbildning i särskilda utbildningsformer. Inom skolformerna skall det också finnas olika möjligheter för eleverna att individuellt göra val av ämnen, program, inriktningar och kurser. En skola kan, enligt skollagen, profilera sig för att tillgodose olika elevers behov eller öka elevernas motivation för lärande.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till olika val av fördjupning, kurser, skolor och utbildningsvägar behandlas.

Vid Drakskeppsskolan genomförs elevens val under tre dagar per termin, vilket motsvarar tiden för elevens val enligt timplanen. Två av dessa dagar innebär en fördjupning och breddning i anslutning till terminens tema. Personalen utarbetar olika förslag som eleverna får välja utifrån. Den tredje dagen innebär elevens val någon form av rörelse och elevernas påverkansmöjligheter är större. Elevens val skall, enligt skolförfattningarna, syfta till fördjupning och breddning av elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. Inspektörerna bedömer att detta tillgodoses vid skolan.

Drakskeppsskolan har 13 elever som har modersmålsundervisning och två elever som läser svenska som andraspråk.

En stor del av eleverna söker efter årskurs 5 till Bergtorpsskolan, som är en fristående skola. För information om skolövergång mellan förskola och förskoleklass finns en plan från 2002 som delvis samordnas med den s.k. ”barnbytar-dagen”, då årskurs 5 eleverna besöker sina blivande skolor och klasser och elever från förskola och förskoleklass besöker sina blivande klasser.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att elevernas tillgång till och information om utbildning är god.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

I Drakskeppsskolan arbetar huvudsakligen lärare som har utbildning avsedd för undervisning i årskurserna 1-5. I fritidsverksamheten arbetar både fritidspedagoger och barnskötare.

Drakskeppsskolan har deltagit i ett kompetensutvecklingsprojekt med stöd av EU Växtkraft Mål 3, som var gemensamt för hela resultatenheten. Utvecklingsområden har identifierats och individuella kompetensutvecklingsplaner har tagits fram för utvecklingsinsatser både på kort och på lång sikt. Dessa har också diskuterats i medarbetarsamtal.

Viggby resultatenhet har en gemensam IT-plan. På Drakskeppsskolan har eleverna schemalagda datalektioner. En fritidspedagog och IT-pedagogen ansvarar för att eleverna får datakunskaper i enlighet med skolans dataörkort med fem nivåer. Enligt lärarna vid skolan är elevernas datakunskaper mycket goda. Datorerna används för utskrifter och för att söka information vid temaarbete. Skolans datortäthet är god.

Skolan är inrymd i en äldre byggnad och eventuella funktionshindrade elever har inte tillgång till utbildning i dessa lokaler. Eventuellt funktionshindrade elever hänvisas till Hägernässkolan.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att resurserna för genomförandet av utbildningen är ändamålsenliga.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten i Drakskeppsskolan övergripande är av god kvalitet.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

Kunskaper

- Skolan bör verka för att eleverna i högre grad blir medvetna om att de arbetar mot mål i fler ämnen än matematik, svenska och engelska.

Arbetsmiljö och delaktighet

- Skolans handlingsprogram mot kränkande behandling bör revideras så att det omfattar alla typer av kränkningar av elever samt situationer då vuxen kränker elev.
- Skolan bör utveckla rutinerna för hantering av kränkande behandling så att elevens vårdnadshavare kontaktas i ett tidigt skede.
- Skolan bör förbättra samarbetet mellan skolan och föräldrarna.

Pedagogisk verksamhet och undervisning

- Skolan bör utveckla elevernas och föräldrarnas möjligheter att vara delaktiga i utvecklingssamtalen.
- Skolan bör förbättra rutinerna för att dokumentera elevernas måluppfyllelse i ämnen som ingår i skolans teman.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

Styrning, ledning och kvalitetsarbete

- Den skriftliga kvalitetsredovisningen överensstämmer inte med författningens krav på innehåll (1 och 2 §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet).

Datum	Ort
2005-09-02	Stockholm

Monica Norberg

Ingrid Åsgård